

ת"פ 20836/11/10 - הלשכה המשפטית לאגף המכס והמע"מ נגד אבו דאוד לבנייה בע"מ, אחמד ג'בור

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 20836-11-10 הלשכה המשפטית לאגף המכס והמע"מ נ' לבנייה בע"מ ואח'
בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ

בעניין: הלשכה המשפטית לאגף המכס והמע"מ

המאשימה

נגד

1. אבו דאוד לבנייה בע"מ
2. אחמד ג'בור ע"י עו"ד ראני חלבי
3. ממדוח אבו תאיה (עניינו הסתיים)

הנאשמים

החלטה - נאשם מס' 2

לפני בקשת נאשם מס' 2 (להלן: **הנאשם**) לבטל צו מאסר שניתן נגדו בשל אי תשלום קנס.

רקע ותיאור ההליכים

ביום 6.4.14 ניתן בעניינו של הנאשם גזר דין בעקבות הרשעתו בעבירות מס שונות. בגזר הדין הוטלו על הנאשם אחד עשר חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 40,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תחתיו. הקנס נפרס ל - 20 תשלומים חודשיים, שיחלו לאחר שחרורו של הנאשם ממאסר. ערעור אותו הגיש הנאשם נדחה (עפ"ג 14167-05-14, פסק דין מיום 14.9.14).

מתוך קרן הקנס הנאשם שילם רק סכום של 10,000 ש"ח ועל כן ניתן ביום 7.9.22 צו למאסרו של למשך 90 ימים.

ביום 14.12.22 הגיש הנאשם בקשה לביטול פקודת המאסר ולחלופין לביטול תוספות הרביות ופריסה מחודשת של הקנס (להלן: **הבקשה**). באותו היום קבעתי כי ככל שהנאשם טרם נאסר, צו המאסר יעוכב, בכפוף לכך שיפקיד 20 אלף ש"ח עד יום 22.12.22 ואולם, עד כה הנאשם טרם הפקיד כל סכום.

הבקשה ועמדות הצדדים

על פי הבקשה, מצבו הכלכלי של הנאשם בכי רע. משפחתו, מרובת הילדים, תלויה בו כלכלית ושליחתו למאסר תפגע בהם. בנוסף נטען, כי הנאשם הוא תושב ארעי ועקב פערי שפה נכשל בפניות למרכז לגביית קנסות, ועל כן לא עמד בתשלום הקנס.

המאשימה ביקשה לדחות את הבקשה. בטיעונה מסרה, כי נגד הנאשם נפתחו מספר תיקים במרכז לגביית קנסות והיקף הקנסות הכולל עומד על כ-62 אלף ש"ח, כאשר החוב מהקנס מושא ההליך שלפני עומד על כ-57 אלף ש"ח. המאשימה פירטה את המאמצים שנעשו לגביית הקנס לרבות כך שנשלחו מספר דרישות תשלום אל הנאשם, אשר סירב לחתום על קבלת אחת מהן. עוד נמסר כי הנאשם פנה למרכז לגביית קנסות בבקשה להקל עמו וביום 13.4.21 התקבלה בקשתו כך שתוספות הפיגורים בוטלו וסכום ששולם ונזקף תחילה על חשבון הקרן (לאור סע' 68(ב) לחוק העונשין) וחובו הועמד על כ-25 אלף ש"ח שנפרסו ל-28 תשלומים חודשיים - אך משלא עמד הנאשם בפריסה שנקבעה בוטל ההסדר וקרן הקנס שלא שולמה שבה ועמדה על 30,000 ש"ח.

על פי האמור בתגובה המאשימה, היא פעלה כדין והזהירה את הנאשם כמתבקש ולא ניתן לטעון כי הנאשם לא הבין את ההליך ולא ידע מה גובה חובו, לאור פניותיו למרכז לגביית קנסות. עוד נטען, כי טענת הנאשם ביחס למצבו הכלכלי נטענה בעלמא. בהקשר זה טענה כי הסמכות לפרוס את תשלומי החוב ולבטל את הפרשי הריבית נתונה למרכז לגביית קנסות ולא לבית המשפט וכי ככל שהנאשם יחפוץ יוכל להגיש בקשה נוספת בעניין.

בהחלטה מיום 22.12.22 אפשרתי לב"כ הנאשם להגיב עד יום 28.12.22 לתשובת המאשימה וכן להודיע האם הוא מבקש לקיים דיון בבקשה, אך הוא לא עשה כן עד היום (2.1.23). משכך, אחליט בבקשה על סמך הכתוב, שהרי אין חובה לקיים דיון בבקשה לביטול צו מאסר (ר' סע' 129 לחוק סדר הדין הפלילי וכן רע"פ 837/12, גוסקוב, פסקה ל"ד).

דיון והכרעה

לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הנאשם ולמכלול הנסיבות שלפני, לא ראיתי מקום לבטל את צו המאסר או לעכב את ביצועו:

צו המאסר הוצא לאחר שבמשך כ-7 שנים לא שילם הנאשם את חוב הקנס. כעולה מתגובת המאשימה, המרכז לגביית קנסות הלך לקראת הנאשם, ביטל את תוספות הפיגורים שנוספו לקנס ופרס את היתרה לתקופה ארוכה יותר מאשר נקבעה בגזר הדין - אך הנאשם לא השכיל לנצל את ההקלה לה זכה ונמנע מלפרוע את חובו.

התקשיתי לקבל את הטענה שהנאשם לא הצליח לתקשר עם המרכז לגביית קנסות בשל פערי שפה, שהרי מתגובת המאשימה עולה כי הנאשם פנה למרכז בבקשה לביטול תוספות ופריסה מחודשת של הקנס לתשלומים, ובקשתו נענתה במלואה.

אכן, כי מטרתו של הליך הטלת המאסר חלף הקנס היא אמנם איכפתית, ונועדה לתמרץ נאשם לשלם את חובו ולא להטיל עונש נוסף, אך מקום בו נאשם אינו משלם את חובו אלא משתמט מכך, אין מנוס ממתן צו המאסר, שאם לא כן, יתחמק נאשם מלשאת בעונש שהוטל עליו. ר' למשל רע"ב 1049/15, ניזרי נ' מדינת ישראל, פסקה 34 לפסק דינו של כב' הש' סולברג:

עינינו הרואות, בחקיקה ובפסיקה באה לידי ביטוי גישה נוקשה ביחס למאסר חלף קנס. ראוי עם זאת להדגיש כי הנוקשות באה בדיעבד, כשנוצר הצורך במאסר חלף קנס. מלכתחילה, המגמה היא להשתמש בחרב המתהפכת של המאסר-בכוח כדי להמריץ את מי שחוייב בקנס לשלמו, ובכך להשיג את מטרתו - הרתעה כלכלית. כינויה של דרך ענישה זו - מאסר חלף קנס - מציין חלופיות דה-פקטו, המאסר בא במקום הקנס, אך אין זו חלופיות שנועדה לבטא העדפה עניינית-ערכית.

התכלית הבסיסית היא ענישה כספית-כלכלית, וזו עדיפה על פני שלילת החירות שבאה לידי ביטוי במאסר. הקנס הוא היעד; המאסר הוא חליפו בדלית ברירה.

נתתי דעתי גם לבקשה החלופית של הנאשם לפרוס את חובו ולבטל את תוספות הפיגורים, אך לא ראיתי לקבלה, שהרי הסמכות לדון בבקשות אלה נתונה למרכז לגביית קנסות ולא לבית המשפט. ר' ע"פ 4919/14, אזולאי, פסקה 73:

ב. ענייני פריסה ודחייה של חובות ישמרו למרכז לגביית קנסות, בהיותו גוף ייעודי המוסמך לכך על פי החוק. כגוף מינהלי, על המרכז לנמק בקצרה את החלטתו. ככלל, אין לבית המשפט הפלילי סמכות מקבילה לסמכות המרכז לגביית קנסות להורות על דחייה או פריסה של קנסות. זאת, מטעמים של ודאות משפטית וסופיות הדיון, ובהינתן שהמומחיות בכגון דא מסורה למרכז לגביית קנסות.

ג. נכון למצב המשפטי דהיום, הביקורת השיפוטית על החלטות המרכז לגביית קנסות, נעשית במסלול מינהלי בדרך של הגשת עתירה לבג"ץ.

במיוחד דברים אמורים בשים לב לכך שחוב הקנס כבר נפרס פעמיים - פעם אחת בגזר הדין ולאחר מכן בהחלטת המרכז לגביית קנסות ואגרות. אכן, בקביעת הקנס על בית המשפט להביא בחשבון את מצבו הכלכלי של נאשם, אך עם זאת יש להבהיר, כי קנס הוא עונש שעל נאשם לעמוד בו, ולא תכנית מימון הנפרשת לתשלומים נוחים.

ולא למעלה מהדרוש לציין, כי מתגובת המאשימה עולה כי ביד להגיש הנאשם בקשה נוספת לפריסת החוב (ר' סע' 22 לתגובה).

סיכום

לאור האמור מעלה, דוחה את הבקשות לביטול צו המאסר. לפיכך הנאשם יאסר ל- 90 יום, כפי שפורט בפקודת המאסר מיום 7.9.22. ניתן לבצע את הצו החל מיום 15.1.23.

ניתנה היום, ט' טבת תשפ"ג, 02 ינואר 2023, במעמד הצדדים